

Undervisningsministeriet
Januar 2018

Sagsnr. 18/00005

Høringsnotat
om
Forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler
(Justering af skoleydelse)

1. Indledning

Et udkast til lovforslag har i perioden den 21. december 2017 til den 5. januar 2018 været i høring hos 41 myndigheder og organisationer. Lovforslagsudkastet er også offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 11 høringssvar fra organisationer, hvoraf 6 indeholder bemærkninger. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

2. Sammenfatning af ændringer i lovforslaget i forhold til høringsudkastet

De modtagne høringssvar har givet anledning til en præcisering i lovforslagets bemærkninger af, at produktionsskoledeletagere, som var optaget på uddannelsen før den 1. januar 2017, fortsat vil være berettiget til skoleydelse efter den (højere) takst, som var gældende i 2016.

Der er herudover foretaget ændringer af redaktionel og lovteknisk karakter.

3. Bemærkninger til enkeltelementer til udkastet til lovforslag

3.1. Justering af produktionsskoleydelse

Danmarks Vejlederforening (DVF) hilser det velkomment, at skoleydelsen til produktionsskoleelever justeres og forhøjes.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) bemærker, at det grundlæggende ikke bør være økonomiske incitamenter, der afgør de unges uddannelsesvalg. DA mener, at det aktuelle niveau for skoleydelsen på produktionsskoler burde have været videreført på den forberedende grunduddannelse (FGU). DA finder det også u hensigtsmæssigt, at det med aftalen om Finansloven for 2018 er besluttet at hæve produktionsskoleydelsen fra 1. januar 2018 svarende til niveauet for den kommende skoleydelse for ikke forsørgere på FGU.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) hilser det velkomment, at produktionsskoleydelsen hæves til niveauet for den kommende skoleydelse for ikke-forsørgere på FGU fra 1. januar 2018, og at produktionsskolerne efterregulerer udbetalingerne af ydelsen med udgangspunkt i denne dato. Det bemærkes, at den højere skoleydelse vil bidrage til, at det bliver mere attraktivt for unge uden beskæftigelse eller ungdomsuddannelse at benytte et produktionsskoleophold til at skabe sig bedre muligheder for senere at tage en ungdomsuddannelse eller finde beskæftigelse.

Produktionsskoleforeningen glæder sig over, at skoleydelsen foreslås hævet og hilser lovændringen velkommen. Det bemærkes, at målgruppen i 2017 har mødt en økonomisk barriere ift. at påbegynde produktionsskoleforløb, og at produktionsskolerne har oplevet en dramatisk elevnedgang. Det bemærkes ligeledes, at der er tale om en særdeles alvorlig situation, der meget vel kan føre til skolelukninger i løbet af 2018. På den baggrund ses justeringen af skoleydelsen som en vigtig faktor ift. at vende den negative udvikling.

SMVdanmark (tidl. Håndværksrådet) er generelt positive overfor og støtter den foreslåede forhøjelse af skoleydelsen på produktionsskolerne. Det bemærkes, at produktionsskolerne fortsat skal være attraktive for unge, at der er behov for flere faglærte Danmark, herunder at produktionsskolerne kan være med til at forberede eleverne på arbejdslivet, og at en forhøjelse af skoleydelsen vil virke fordrende for at påbegynde en uddannelse. Det bemærkes endvidere, at produktionsskolernes arbejdsmarkedslignende vilkår gør det rimeligt, at der udbetales skoleydelse/løn til alle elever uanset alder, der er reguleret efter, hvor mange timer, eleverne er på skolen og hvor aktivt de deltager.

Uddannelsesforbundet og Uddannelseslederne finder det positivt, at ydelsen hæves til niveau for den kommende skoleydelse for ikke-forsørgere på den forberedende grunduddannelse med virkning fra 1. januar 2018. Derudtrykkes endvidere håb om, at den højere ydelse vil gøre det mere attraktivt for unge uden beskæftigelse eller ungdomsuddannelse at vælge et produktionsskoleophold, der evt. kan føre dem videre i uddannelse eller arbejde.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Undervisningsministeriet noterer sig den helt overvejende positive modtagelse af den foreslåede justering af produktionsskoleydelsen.

3.2. Ikrafttræden og virkningstidspunkt

Produktionsskoleforeningen anmoder om, at processen for lovændring foretages så hurtigt, det lader sig gøre. Det bemærkes, at målgruppen for produktionsskoleforløb ikke har råd til at påbegynde et forløb med den nuværende lave sats, og at der derfor ikke kan forventes en tilbagevenden af elever, førend ydelsen reelt er sat op.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det indgår i lovforslaget, at loven har virkning fra den 1. januar 2018, og der skal derfor ske en efterregulering af de udbetalinger af skoleydelse, der har fundet sted fra dette tidspunkt. Som følge af de frister, der gælder for lovforslags behandling, kan lovforslaget imidlertid ikke forventes vedtaget før omkring 1. marts 2018.

Folketingets Finansudvalg vil få forelagt et aktstykke med henblik på etablering af særskilt hjemmel til at udbetale skoleydelse med den foreslåede justerede takst, indtil lovforslaget formelt er trådt i kraft.

3.3. Fastholdelse af satser på 2016-niveau for produktionsskoledeleltagere optaget før 2017

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Produktionsskoleforeningen samt Uddannelsesforbundet og Uddannelseslederne bemærker, at der fortsat findes produktionsskoledeleltagere, som var optaget i 2016 og dermed på nuværende tidspunkt får skoleydelse på det højere niveau, der var gældende i 2016. Der opfordres til, at denne gruppe af produktionsskoledeleltagere kan fastholde retten til skoleydelse efter den højere takst, der var gældende i 2018.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Det har ikke været hensigten med lovforslaget at ændre retstilstanden for disse produktionsskoledeleltagere. Det er i lovforslagets bemærkninger tydeliggjort, at disse produktionsskoledeleltagere fortsat vil få den skoleydelse, de hidtil har haft, jf. § 2, stk. 2, i lov nr. 1749 af 27. december 2016.

4. Andre bemærkninger

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF) foreslår, at det forsørgertillæg til produktionsskoledeleltagere, som er en del af den politiske aftale om bedre veje til uddannelse og job vedrørende etablering af en ny forberedende grunduddannelse indarbejdes i lovforslaget, så det også omfatter produktionsskoleelever med virkning fra den 1. januar 2018. Det anføres, at der er risiko for, at forsørgere, der er godt i gang med produktionsskoleforløb fravælger uddannelse af økonomiske hensyn. Det vil

svække deres uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder. Derudover er der hensynet til børnenes levevilkår. Det bemærkes endelig, at der er tale om et meget lavt ydelsesniveau set i forhold til SU-berettigede forsørgere og forsørgere på uddannelseshjælp.

Produktionsskoleforeningen finder ligeledes, at forsørgertillæg skal inddrages i lovforslaget, således at det også gøres gældende pr. 1. januar 2018. Det anføres, at produktionsskoledeltagere ikke i dag kan få forsørgertillæg, og at de dermed reelt er frataget muligheden for at påbegynde et forløb på en produktionsskole.

Uddannelsesforbundet og Uddannelseslederne opfordrer ligeledes til, at forsørgertillæg indføres allerede fra 1. januar 2018. Det anføres, at en gruppe af elever på produktionsskolerne er forældre og derfor har brug for tillægget for at kunne sikre deres børn en anstændig levevis og for at undgå at forlade produktionsskolen med de dermed forringede muligheder for evt. at gennemføre en erhvervsuddannelse og at opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Undervisningsministeriets bemærkninger:

Lovforslaget har baggrund i finanslovsaftalen for 2018, efter hvilken regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti med virkning fra den 1. januar 2018 har aftalt at hæve produktionsskoleydelsen til niveauet for den kommende skoleydelse for ikke-forsørgere på den forberedende grunduddannelse. I overensstemmelse med finanslovsaftalen for 2018 har det udkast til lovforslag, som har været i høring, ikke indeholdt forslag om et forsørgertillæg.

I 2016 var ca. 1 pct. af det samlede antal produktionsskoledeltagere forsørgere, herunder ca. 2 pct. blandt deltagere over 18 år. Et evt. forsørgertillæg til skoleydelsen vil dermed have en marginal effekt i forhold til den samlede produktionsskoleaktivitet. Samtidig har der ikke hidtil været et forsørgertillæg, så der er således ingen grund til at antage, at det i sig selv forklarer faldet i søgning til skolerne. Dertil kommer, at der derfor heller ikke er nuværende produktionsskoledeltagere, som vil få et ændret forsørgelsesgrundlag som følge af, at forsørgertillægget først introduceres med etableringen af den nye forberedende grunduddannelse.

Der findes på denne baggrund ikke anledning til at ændre lovforslaget.